

**અસ્વીકરણ:** સ્થાનિક ભાષામાં અનુવાદિત આ ચુકાદા/હુકમનો હેતુ પક્ષકારોને તેમની ભાષામાં જાણકારી ઉપલબ્ધ કરાવવા માત્રનો છે અને તેનો અન્યથા ઉપયોગ થઈ શકશે નહિ. અન્ય તમામ વ્યવહારિક તેમજ સરકારી ઉદ્દેશો માટે મૂળ અંગ્રેજી ચુકાદો/હુકમ જ પ્રમાણિત અને માન્ય રહેશે.

**DISCLAIMER:** The translated judgment in vernacular language is meant for the restricted use of the litigant to understand it in his/ her language and may not be used for any other purpose. For all practical and official purposes, the English version of the judgment shall be authentic and shall hold the field for the purpose of execution and implementation.

=====

પીકો ઇલેક્ટ્રોનિક્સ એન્ડ ઇલેક્ટ્રિકલ્સ લિમિટેડ.

વિ.

કલેક્ટર ઓફ સેન્ટ્રલ એક્સાઈઝ, પુણે

ઓક્ટોબર ૨૪, ૧૯૯૬

(એસ. પી. ભરુયા અને એસ. સી. સેન, જે. જે.)

કરવેરાની કામચલાઉ વસૂલાત અધિનિયમ, ૧૯૩૧કલમ ૩ આર/ડબલ્યુ સેન્ટ્રલ એક્સાઈઝ ટેરિફ, એન્ટ્રી ૧૫ એ, એન્ટ્રી ૬૮-શું સુધારાની અમલીકરણક્ષમતા અંગેની ઘોષણા માલને તાત્કાલિક લાગુ પડે છે, એક્સાઈઝ ડ્યુટી માટે જ્યાં છે પરંતુ ડ્યુટી-હેલ્ડની ચુકવણીમાંથી મુક્તિ છે, ના; સુધારા દ્વારા ન તો નવી લાદવામાં આવી હતી કે ન તો એક્સાઈઝ ડ્યુટીમાં વધારો કરવામાં આવ્યો હતો અને તેથી, ઘોષણા લાગુ થશે નહીં. અપીલકર્તાઓએ રેડિયો કેબિનેટ અને નોબ્સ જેવા પ્લાસ્ટિકના ટુકડાઓના ભાગોનું ઉત્પાદન કર્યું હતું, જે સેન્ટ્રલ એક્સાઈઝ ટેરિફની

એન્ટ્રી ૧૫એ (૨) હેઠળ આવતા હતા.જો કે, આને એક અલગ સૂચના હેઠળ આબકારી જકાતની ચુકવણીમાંથી મુક્તિ આપવામાં આવી હતી.૨૭ ફેબ્રુઆરી, ૧૯૮૨ના રોજ રજૂ કરાયેલા ફાઇનાન્સ બિલ, ૧૯૮૨ ['બિલ'] દ્વારા એન્ટ્રી ૧૫એ (૨) માં સુધારો કરવાની દરખાસ્ત કરવામાં આવી હતી, જેમાં પ્લાસ્ટિકના ટુકડાઓ તે એન્ટ્રીના અવકાશની બહાર આવી ગયા હતા અને એન્ટ્રી ૬૮ હેઠળ ડ્યુટી માટે અયોગ્ય બની ગયા હતા.આ બિલમાં એસ દ્વારા જરૂરી ઘોષણા હતી.૩ સંસદમાં બિલ રજૂ થયાના એક દિવસ પછી કરવેરાની કામચલાઉ વસૂલાત અધિનિયમ, ૧૯૩૧ ('અધિનિયમ') માં સુધારો અમલમાં મૂકવામાં આવ્યો હતો.

અપીલકર્તાઓએ દલીલ કરી હતી કે ઉપરોક્ત ઘોષણાના આધારે, સુધારેલી એન્ટ્રી ૧૫એ (૨) ૨૮ ફેબ્રુઆરી, ૧૯૮૨ના રોજ અમલમાં આવી હતી.તે દિવસથી પ્લાસ્ટિકના ટુકડાના ભાગો તે એન્ટ્રીની મર્યાદાની બહાર આવી ગયા હતા અને એન્ટ્રી ૬૮ હેઠળ એક્સાઇઝ ડ્યુટી માટે જવાબદાર હતા.ટ્રિબ્યુનલ એવા નિષ્કર્ષ પર પહોંચ્યું હતું કે પ્લાસ્ટિકના ટુકડાના ભાગો ૧૯ એપ્રિલ, ૧૯૮૨ ના રોજ ઉપરોક્ત બિલના કાયદા સુધી એન્ટ્રી ૧૫ એ (૨) હેઠળ ચાલુ રહ્યા હતા, ત્યારબાદ તેઓ એન્ટ્રી ૬૮ હેઠળ વર્ગીકૃત થઈ ગયા હતા.

આ અપીલને નકારી કાઢીને, આ અદાલત

પકડી રાખો:૧.૧.પ્લાસ્ટિકના ટુકડાઓના ભાગો બિનસંશોધિત એન્ટ્રી ૧૫એ હેઠળ પણ એક્સાઇઝ ડ્યુટી માટે અનિવાર્ય હોવાથી પરંતુ

જાહેરનામાને કારણે ચુકવણીમાંથી મુક્તિ હોવાથી, તેમના પર કોઈ એક્સાઈઝ ડ્યુટી લાદવામાં આવી ન હતી અને તેઓ એન્ટ્રી ડટ હેઠળ ત્યારે જ જવાબદાર બન્યા જ્યારે બિલ ઘડવામાં આવ્યું હતું અને જાહેરાતમાં ઉલ્લેખિત તારીખ ૨૮ ફેબ્રુઆરી, ૧૯૮૨થી નહીં.

[૬૬૮-એ-બી]

૧.૨.જ્યાં બિલના કારણે કસ્ટમ્સ અથવા એક્સાઈઝ કાયદામાં કાં તો પ્રથમ સમય માટે ડ્યુટી લાદવા માટે અથવા જ્યાં તે પહેલેથી જ લાદવામાં આવી છે ત્યાં તેને વધારવા માટે સુધારો કરવામાં આવે છે, ત્યારે એક્ટ હેઠળની ઘોષણાએ બિલની રજૂઆત પર લાદવામાં અથવા વધારાને અસરકારક બનાવી છે.આ કાયદો મુક્તિ સૂચનાઓને ધ્યાનમાં લેતો નથી કારણ કે તે ત્યારે જ લાગુ પડે છે જ્યારે માલ પર કર લાદવામાં આવતો નથી, પરંતુ તેથી, ફરજની ચુકવણી અથવા તેના એક ભાગને મુક્તિ આપવામાં આવે છે.[૬૬૭-જી-એચ]

સિવિલ અપીલીય હક્કમત:સિવિલ અપીલ નંબર ૪૮૮/૧૯૮૬.

કસ્ટમ્સ એક્સાઈઝ એન્ડ ગોલ્ડ (કંટ્રોલ) અપીલેટ ટ્રિબ્યુનલ, નવી દિલ્હીની તારીખ ૨૯.૮.૮૫ અને ૬.૯.૮૫ ના ચુકાદા અને આદેશમાંથી એ. નં. ED (SE) T. A. No ૪૮૪/૮૩-C (ઓર્ડર નંબર ૬૪૨/૮૫-C.)

અપીલકર્તા માટે એમ. એસ. ગણેશ, આર. નારાયણ, એસ. નારાયણ અને અશોક સાગર.

સામાવાળા માટે આર. મોહન, ટી. વી. રત્નમ અને આર. બી. મિશ્રા.કોર્ટનો ચુકાદો

BHARUCHA, J. આ અપીલ પ્રોવિઝનલ કલેક્શન ઓફ ટેક્સ એક્ટ, ૧૯૩૧ સાથે સંબંધિત છે.

આ અપીલ પ્રોવિઝનલ કલેક્શન ઓફ ટેક્સ એક્ટ, ૧૯૩૧ સાથે સંબંધિત છે.

અપીલકર્તાઓ રેડિયો કેબિનેટ, નોબ્સ વગેરે જેવા પ્લાસ્ટિકના ટુકડાઓના ભાગોનું ઉત્પાદન કરે છે. પ્લાસ્ટિકના ટુકડાઓના ભાગો સેન્ટ્રલ એક્સાઈઝ ટેરિફની એન્ટ્રી ૧૫એ (૨) ના દાયરામાં આવતા હતા, પરંતુ તેમને મુક્તિ સૂચના (નંબર ૬૮/૭૧) હેઠળ એક્સાઈઝ ડ્યુટીની ચુકવણીમાંથી છૂટનો લાભ મળ્યો હતો.

નાણાં વિધેયક, ૧૯૮૨ લોકસભામાં ૨૭ ફેબ્રુઆરી, ૧૯૮૨ના રોજ રજૂ કરવામાં આવ્યું હતું.તેણે કલમ (૪૯) માં ત્રીજી અનુસૂચિમાં નિર્દિષ્ટ કરેલી રીતે કેન્દ્રીય કરવેરા અધિનિયમની પ્રથમ અનુસૂચિમાં સુધારાની દરખાસ્ત કરી હતી.એન્ટ્રી ૧૫એમાં સુધારો કરવાની દરખાસ્ત કરવામાં આવી હતી.

પ્રસ્તાવિત સુધારાની કલમ ૨, જેની સાથે આપણે સંબંધિત છીએ, તે આ રીતે વાંચે છે:

"(૨) પેટા-વસ્તુ (૧) માં વર્ણવેલ પચાસ ટકા એડ સામગ્રીના લેખો, એટલે કે: વેલોરમ".

બોર્ડ, શીટિંગ, શીટ્સ, ભલે તે લેકેક્સ  
હોય અથવા મેટલાઈઝ્ડ હોય અથવા  
લેમિનેટેડ હોય કે નહીં; તે ટ્યુબમાં કોઈ  
કાપડ સામગ્રી ન હોય.

પ્લાસ્ટિકના ટુકડાઓના ભાગો સુધારાની દરખાસ્ત મુજબ એન્ટ્રી ૧૫એ  
(૨) ના અવકાશની બહાર હતા અને અવશેષ એન્ટ્રી ૬૮ના અવકાશમાં  
હતા.

આ બિલમાં નીચેની ઘોષણા હતી:

"કરવેરાની કામચલાઉ વસૂલાત અધિનિયમ, ૧૯૩૧ હેઠળ ઘોષણા.

આથી જાહેર કરવામાં આવે છે કે આ ખરડાની કલમ  
૪૩, ૪૪, ૪૫, ૪૬, ૪૭, ૪૮, ૫૦, ૫૧, ૫૨ અને ૫૩ની જોગવાઈઓ  
કરવેરાની કામચલાઉ વસૂલાત અધિનિયમ, ૧૯૩૧  
(૧૬/૧૯૩૧) હેઠળ તાત્કાલિક અસરથી અમલમાં આવશે.

પ્રોવિઝનલ કલેક્શન ઓફ ટેક્સિસ એક્ટ, ૧૯૩૧ (ઉપરોક્ત કાયદો) એ  
"કસ્ટમ્સ અથવા કવાયતની ફરજો લાદવા અથવા વધારવા સંબંધિત  
બિલમાં જોગવાઈઓના મર્યાદિત સમયગાળા માટે તાત્કાલિક અસર પૂરી  
પાડતા કાયદામાં સુધારો કરવા માટેનો કાયદો છે". તેની કલમ ૨ "ઘોષિત  
જોગવાઈ" ને વ્યાખ્યાયિત કરે છે જેનો અર્થ થાય છે "બિલમાં એવી

જોગવાઈ કે જેના સંબંધમાં કલમ ૩ હેઠળ ઘોષણા કરવામાં આવી છે".વિભાગ ૩ આ રીતે વાંચે છે:

"૩.આ અધિનિયમ હેઠળ ઘોષણા કરવાની સત્તા-જ્યાં સરકાર વતી સંસદમાં રજૂ કરવામાં આવનાર બિલમાં કસ્ટમ અથવા એક્સાઈઝની ડ્યુટી લાદવાની અથવા વધારવાની જોગવાઈ હોય, તો કેન્દ્ર સરકાર બિલમાં એવી ઘોષણા દાખલ કરાવી શકે છે કે તે જાહેર હિતમાં અનુકૂળ છે કે આવા લાદવા અથવા વધારાને લગતી બિલની કોઈપણ જોગવાઈ આ અધિનિયમ હેઠળ તાત્કાલિક અસર કરશે.

કલમ ૪ ની જોગવાઈઓ હેઠળ જાહેર કરાયેલી જોગવાઈ જે દિવસે તેને સમાવતું બિલ રજૂ કરવામાં આવે છે તે દિવસની સમાપ્તિ પર તરત જ કાયદાનું બળ ધરાવે છે અને જ્યારે તે અધિનિયમ તરીકે અમલમાં આવે ત્યારે તે ઉપરોક્ત અધિનિયમની જોગવાઈઓ હેઠળ કાયદાનું બળ બંધ કરે છે.

તે અપીલકર્તાઓનો કેસ હતો કે ઉપરોક્ત ઘોષણાના આધારે.એન્ટ્રી ૧૫એ (૨) જે દિવસે આ બિલ રજૂ કરવામાં આવ્યું હતું તે દિવસે એટલે કે ૨૮ ફેબ્રુઆરી, ૧૯૮૨ના રોજ અમલમાં આવ્યું હતું.પ્લાસ્ટિકના ટુકડાઓના ભાગો એન્ટ્રી ૧૫એ (૨) ની મર્યાદાની બહાર હતા, જેમ કે ૨૮મી ફેબ્રુઆરી, ૧૯૮૨થી અમલમાં મૂકવાની માંગ કરવામાં આવી હતી અને ત્યારબાદ એન્ટ્રી ૬૮ હેઠળ એક્સાઈઝ ડ્યુટી માટે જવાબદાર હતા.૨૮મી

ફેબ્રુઆરી, ૧૯૮૨ પહેલાં, ઉપરોક્ત છૂટને કારણે પ્લાસ્ટિકના ટુકડાઓના ભાગો પર કોઈ આબકારી જકાત ચૂકવવાપાત્ર નહોતી. સૂચિત સુધારાના પરિણામે, એન્ટ્રી ૬૮ હેઠળ તેના પર આબકારી જકાત ચૂકવવાપાત્ર હતી. આમ, પ્લાસ્ટિકના ટુકડાઓના ભાગો પર એક્સાઈઝ ડ્યુટી લાદવામાં આવી હતી અને ઉપરોક્ત ઘોષણાના આધારે, એન્ટ્રી ૧૫એ (૨) નો સુધારો ૨૮ ફેબ્રુઆરી, ૧૯૮૨ના રોજ અમલમાં આવ્યો હતો, જેથી તે તારીખથી તેઓ એન્ટ્રી ૬૮ હેઠળ એક્સાઈઝ ડ્યુટી માટે જવાબદાર હતા. ટ્રિબ્યુનલ એવા નિષ્કર્ષ પર પહોંચ્યું હતું કે પ્લાસ્ટિકના ટુકડાઓના ભાગો ૧૯મી એપ્રિલ, ૧૯૮૨ના રોજ ઉપરોક્ત બિલ લાગુ ન થાય ત્યાં સુધી એન્ટ્રી ૧૫એ (૨) હેઠળ ચાલુ રહ્યા હતા, ત્યારબાદ તેઓ એન્ટ્રી ૬૮ હેઠળ વર્ગીકૃત થઈ ગયા હતા. તે ટ્રિબ્યુનલનો તે આદેશ છે જે પડકાર હેઠળ છે.

અપીલકર્તાઓના જાણકાર વકીલે દલીલ કરી હતી કે એન્ટ્રી ૧૫એ (૨) માં સુધારાથી પ્લાસ્ટિકના ટુકડાઓના ભાગો પર આબકારી જકાત લાદવામાં આવી હતી. ઉપરોક્ત ઘોષણા કરવામાં આવ્યા પછી, સુધારેલ એન્ટ્રી ૧૫એ (૨) જે દિવસે આ બિલ રજૂ કરવામાં આવ્યું હતું તે દિવસની સમાપ્તિ પર એટલે કે ૨૮ ફેબ્રુઆરી, ૧૯૮૨ના રોજ અમલમાં આવ્યું હતું. રજૂઆતનો આધાર એ હતો કે બિન-સંશોધિત એન્ટ્રી ૧૫એ (૨) હેઠળ આવતી વસ્તુઓને ઉપરોક્ત મુક્તિ જાહેરનામાના કારણે આબકારી જકાતમાંથી મુક્તિ આપવામાં આવી હતી. એન્ટ્રી ૧૫એ (૨)

ના સૂચિત સુધારાને કારણે, પ્લાસ્ટિકના ટુકડાઓના ભાગો એન્ટ્રી ૬૮ હેઠળ ફરજ માટે જવાબદાર બની ગયા હતા.તેથી પ્લાસ્ટિકના ટુકડાઓના ભાગો ૨૮ ફેબ્રુઆરી, ૧૯૮૨ના રોજ અને તે પછી એન્ટ્રી ૬૮ હેઠળ એક્સાઈઝ ડ્યુટી માટે જવાબદાર હતા.એવી પણ રજૂઆત કરવામાં આવી હતી કે મહેસૂલ દ્વારા તેની પોતાની ઘોષણા પર કોઈ પણ હુમલાને ધ્યાનમાં લેવો જોઈએ નહીં.

જેમ આપણે તેને જોઈએ છીએ તેમ, અપીલકર્તાઓ વતી રજૂઆત ખોટા પાયા પર આગળ વધે છે.ઉપરોક્ત કાયદાની કલમ ૩ સરકારને, જ્યાં તેના વતી રજૂ કરવામાં આવનાર બિલ "કસ્ટમ્સ અથવા એક્સાઈઝની ડ્યુટી લાદવા અથવા વધારવાની જોગવાઈ કરે છે", તે બિલમાં એવી ઘોષણા દાખલ કરવાની સત્તા આપે છે કે "આવા લાદવા અથવા વધારાને લગતી બિલની કોઈપણ જોગવાઈ અધિનિયમ હેઠળ તાત્કાલિક અસર કરશે".જે જરૂરી છે તે એ છે કે બિલના કારણે કસ્ટમ્સ અથવા એક્સાઈઝ કાયદામાં પ્રથમ વખત ડ્યુટી લાદવા માટે અથવા જ્યાં તે પહેલેથી જ લાદવામાં આવી છે ત્યાં તેને વધારવા માટે સુધારો કરવામાં આવે.ઉપરોક્ત અધિનિયમ હેઠળ ઘોષણા કરવાથી બિલની રજૂઆત પર લાદવામાં અથવા વધારો અસરકારક બને છે.ઉપરોક્ત કાયદો મુક્તિ જાહેરનામાને ધ્યાનમાં લેતો નથી કારણ કે તે ત્યારે જ લાગુ પડે છે જ્યારે માલ ડ્યુટી માટે યોગ્ય હોય પરંતુ, તેથી, ડ્યુટીની ચુકવણી અથવા તેના ભાગને મુક્તિ આપવામાં આવે છે.



પ્લાસ્ટિકના ટુકડાઓના ભાગો, બિન-સુધારેલ એન્ટ્રી ૧૫એ હેઠળ પણ, આબકારી જકાત માટે યોગ્ય હતા, પરંતુ ઉપરોક્ત મુક્તિ જાહેરનામાને કારણે, તેની ચુકવણીમાંથી મુક્તિ આપવામાં આવી હતી.પરિણામે, સુધારેલ એન્ટ્રી ૧૫એ પર, પ્લાસ્ટિકના ટુકડાઓના ભાગો એક્સાઈઝ ડ્યુટીની ચુકવણી માટે જવાબદાર બનશે તેનો અર્થ એ નથી કે તેમના પર એક્સાઈઝ ડ્યુટી લાદવામાં આવી હતી અથવા તેઓ એન્ટ્રી ૬૮ હેઠળ જવાબદાર બન્યા હતા, જ્યારે આ બિલ ઘડવામાં આવ્યું ત્યારે નહીં, પરંતુ ૨૮મી ફેબ્રુઆરી, ૧૯૮૨થી.

એવું માની ન શકાય કે ટ્રિબ્યુનલે જે દલીલ સ્વીકારી હતી તેને આગળ વધારતી વખતે, જેમ આપણે સ્વીકારીએ છીએ તેમ, મહેસૂલ વિભાગે તેની પોતાની ઘોષણા પર હુમલો કર્યો હતો.મહેસૂલને ઘોષણાના સાચા અવકાશની વિનંતી કરવાનો અધિકાર હતો કારણ કે તે ત્યાં જ લાગુ થાય છે જ્યાં હકીકતમાં, ઉપરોક્ત બિલના આધારે આબકારી જકાત લાદવામાં આવી હતી અથવા તેમાં વધારો કરવામાં આવ્યો હતો.

અરજી ફગાવી દેવામાં આવે છે.ખર્ચ માટે કોઈ ઓર્ડર નથી.

એસ. એમ.

અરજી ફગાવી દેવામાં આવી..

*This judgment has been translated using AI Tool –  
SUVAS.*

=====

**અસ્વીકરણ:** સ્થાનિક ભાષામાં અનુવાદિત આ ચુકાદા/હુકમનો હેતુ પક્ષકારોને તેમની ભાષામાં જાણકારી ઉપલબ્ધ કરાવવા માત્રનો છે અને તેનો અન્યથા ઉપયોગ થઈ શકશે નહિ. અન્ય તમામ વ્યવહારિક તેમજ સરકારી ઉદ્દેશો માટે મૂળ અંગ્રેજી ચુકાદો/હુકમ જ પ્રમાણિત અને માન્ય રહેશે.

**DISCLAIMER:** The translated judgment in vernacular language is meant for the restricted use of the litigant to understand it in his/ her language and may not be used for any other purpose. For all practical and official purposes, the English version of the judgment shall be authentic and shall hold the field for the purpose of execution and implementation.